

## **NØRREGADE**

Nørregade er den gamle hovedvej, når man før Ryomvej blev bygget i 1951 skulle ud mod Ryomgård. Ældre beboere kan fortælle om den store lettelse, det var, da Ryomvej begyndte at tage den gennemgående trafik fra byen.

I dag er enden af Nørregade ud mod Ryomvej optaget af erhvervsarealet på venstre side og fjernvarmecentralen på højre side.

På Sandballevej blev børnehaven Lille Arnold oprettet omkring 1998. Den er opkaldt efter huleboeren Lille Arnold, der boede her i de første årtier af 1900-tallet - dog reelt lidt ud ad skovvejen på den anden side Ryomvej, der først blev ført igennem området i 1951.

Ejendommen Sandballevej 1 havde Leo Secher Pedersens forældre. Faderen døde, måske omkring 1960, hvorefter moderen og Leo boede der sammen, indtil hun døde midt i 1990'erne. Derefter drev Leo ejendommen alene. Den blev drevet som traditionelt landbrug, med vægt på kørne. Til ejendommen hører engene syd for Sandballevej, hvor kørne græssede. Leo Secher levede som eneboer, uden kontakt med nogen, men alt omkring ejendommen blev holdt meget, meget flot, lige som han selv altid var ulasteligt og flot klædt. Han døde i marts 2005.

### **NØRREGADE 7**

Vi begynder vor vandring ved Lille Randers` tilslutning til Nørregade. Her har vi først på højre hånd en ret ny bygning, Nørregade 7, der blev bygget i 1970'erne af Tony Johansen på en grund, der lå meget lavt og konstant var våd eller endda oversvømmet.

Svend Christiansen købte grunden i 1968, men solgte igen i 1972. Den nye ejer fik piloteret, så der fint kunne bygges på grunden. I nogle år boede den nuværende rektor for Viby Amtsgymnasium, Åge Weigelt, der – han var dengang ansat som lærer ved Grenaa Gymnasium.

I dag bor O. og M. Ehrenreich i huset, der er et traditionelt gult parcelhus, tidstypisk for 1970'erne.

### **NØRREGADE 5**

er en af Thorsagers oprindelige 28 gårde – og hører til den halvdel af dem, der fik lov at blive liggende i byen efter udskiftningen i 1793. Fæster i 1793 var Anders

Jacobsen, Jacob Sørensen blev første selvejer i 1878. Efter at en del jord var solgt fra overtog Niels Andersen gården i 1918, den var da på 12 tdr. land. Kastor Jensen overtog derefter ejendommen i 1923, og hans søn Hans Kastor 1948. Hans købte samtidig 7 tdr. land fra Anton Grosens ejendom (på nuværende Kløvervangen) – det som i dag hedder Rughaven.

Hans Jensen fortæller: ”Min far havde ejendommen før mig. Han hed Kastor, og da vi var to Hans’er i skolen, kaldte man mig Hans Kastor for at have styr på os. Siden har jeg ikke heddet andet her i byen – det gik endda så vidt, at en fragtmand, der skulle aflevere noget til Hans Jensen, der ikke var hjemme, blev sendt afsted af naboerne med uforrettet sag, for ”sådan én bor der ikke her”.

Ejendommens jord strakte sig dengang også ud mod Ryomvej. Jeg har været med til at pløje tværs over den nuværende Ryomvej. Det var en enorm lettelse for os, da Ryomvej blev anlagt i 1951, for herefter gik hele trafikken til og fra Ryomgård-siden ikke længere lige forbi vores gård. Vores ejendom lå på nordsiden af vejen, men det meste af vores jord lå på den anden side af vejen. Vi havde også hønsehus på den anden side, og da hønsene havde fået smag for at lægge sig på vores gårdsplads i solen, når det var godt vejr, fik vi en sær masse høns kørt ned, når de skulle frem og tilbage til deres hjemsted.

Til gården hørte også trekanten op mod Lille Randers. For at undgå trekanten lavede jeg et mageskifte med naboen Andreas. Jeg rykkede en stor tjørnehæk op med hestene for at effektivere aftalen. Bagefter solgte Andreas så en byggegrund til foderstoffens uddeler, Emil Sørensen, på det jord, han havde fået ved mageskiftet. Vi fik nogle gode naboer i Emil og hans kone Vita, der byggede på nabogrunden, nr. 3.

Jeg solgte hele gården til Kaj Jeppesen i 1965. Han gjorde det i udstykninger, men der gik dog ti år, før han tog fat på udstykningen af Rughaven og Kløvervangen.

Jeg selv flyttede til Skovvang i Vorkær ude ad Mørkevej. Der var jeg i en halv snes år, før vi flyttede til Trimmelbakken, hvor vi bor nu.

Al jorden fra Nørregade 5 er nu udstykket og solgt fra. Tilbage er nu bygningerne, der fremtræder som noget af en idyl og et minde om Thorsagers tid med 28 bindingsværksgårde i bymidten. Huset bebos i dag af B. Johansen og P. Petersen.

### **NØRREGADE 3**

blev bygget af foderstofuddeler Emil Sørensen, på en grund købt fra Nørregade 1B. Hans kone Vita fik bygget den firkantede butiksdel til, idet hun etablerede

manufakturhandel her. Det var omkring 1990, men ophørte for en del år siden. Emil Sørensen døde i 2002. I dag bebos huset af Birgit og postbud Carsten Underbjerg.

### **NØRREGADE 1 B**

er den gård, der i mange år husede Birger Kristensens gartneri. Før ham Andreas, hvis gård var nabogård til nr. 5, og som i øvrigt også var en af de oprindelige 28 Thorsager-gårde.

Fæster ved udskiftningen i 1793 var Jens Holst, første selvejer 1870 var Christen Holst Jensen. Gården blev i 1924 overtaget af Peter Andreas Jensen (almindeligt kaldet "Andrejs"), 1939 af sønnen Ove Jensen, 1945 af Søren Klibo, i 1960'erne af Birger Kristensen, der drev et større gartneri her, indtil ophør i 2002, hvor han solgte til D. Engberg og N. Hamburger.

Birger Kristensens gartneri blev kendt viden om. Han købte blomster op på auktioner og havde altid nogle gode tilbud. Det stykke jord ud i Enghaven, der hører til huset, blev altså ikke anvendt som gartneri.

### **RYGÅRD**

Over for den nuværende Nørregade 1B lå fra gammel tid endnu en af de gamle Thorsager-gårde, nemlig Rygård. Der var en kort indkørsel til gården fra gaden, mellem to andre gamle Thorsager-gårde, Hulagergård mod vest og Hedeskovgård mod øst, der imidlertid begge udflyttedes samtidig med udskiftningen i 1793.

I 1911 opgives gården netop at være købt af Niels Peter Slemming. Der hører til gården 80 tdr. land, hvoraf 52 tdr. land ager og 26 tdr. land eng. Markerne ligger samlet i en firkant syd for byen – en del er solgt fra siden udskiftningen. "Den solide hovedbygning er opført 1872 i grundmur med tagpap over spån. Avlsbygningerne består af tre sammenbyggede længer, af hvilke laden i bindingsværk, mens sidelængerne har grundmur til udsiden, de har alle stråtage. Syd for gården svinestald og lade af beton med stråtag". Besætning: 20 malkekøer, 5 heste.

### **NØRREGADE 1 A**

er bygget af Rasmus og Inge Sørensen fra Skippergården, da de blev gift. Rasmus' mor og søster blev boende i stuehuset på Skippergården. Huset bebos i dag stadigvæk af Inge Sørensen.

## **NØRREGADE 2**

er det lille hvide hus på hjørnet. Her boede Stine Jensen (kusine til Gustav Jensen) i mange år sammen med en syg datter. De to døde med ikke særlig stort mellemrum, og derefter købte Bente og Heine Svenningsen huset.

Andelskassen har haft lokaler i husets ene ende, måske indtil det nye forsamlingshus stod færdigt, for derefter havde man lokaler der. Meinert Sørensen har boet i huset engang i 1920'erne.

Heine Svenningsen købte huset i 1965 og drev malerforretning herfra. Det var efter at maler Thornlund Knudsen (Lille Randers) var flyttet til Rønde – det gav en god chance. Heine stammede fra Lyngby ved Trustrup, hvor hans far var malermester og han var udlært hos faderen. Han blev i 1952 gift med Bente, der var indfødt Thorsager-pige (datter af manufakturhandler Knudsen), og slog sig straks derefter ned som malermester i Thorsager. I perioder havde han et par svende ansat.

Heine Svenningsen var i 20 år i bestyrelsen for Thorsager Borgerforening, heraf de 11 som formand. Han var også kendt som sportsmand: fodbold og badminton. Han og Bente gik på pension i 1994 og flyttede til Dalgårdsvej. Heine Svenningsen døde i 2005<sup>1</sup>.

Maler Peter Laier kom til en del år efter at Heine Svenningsen havde etableret sig som malermester, så bortset fra maler Sigvald Jacobsen, der tog ud og tapetserede og hvidtede mv. og ikke var ”professionel” uddannet maler, var der ikke andre malerforretninger i byen i flere år.

## **NØRREGADE 4 A-B: SMEDJEN**

Smed Valdemar Schølers gamle smedje, senere systue, i dag beboelse, delt i to adresser. Ligger hvor Hulagergård lå, indtil den blev udflyttet 1793.

Valdemar Schøler var smedesøn fra Vitved. Han var for det første en knagende dygtig smed, for det andet lidt af en tusindkunstner. ”Han lærte mig at kastrere grise”, fortæller Hans Jensen, ”og hvis en ko var syg, så bad vi altid smeden lige komme ind og kikke på den, og først hvis han ikke kunne kurere den, gik budet i næste omgang til dyrlægen”.

Til smedjen hørte også en meget stor have, som Schøler dyrkede med stor dygtighed. Om morgenen tilbragte han den første time i haven, mens svendene smedede

---

<sup>1</sup> Nekrolog i Århus Stiftstidende 2. juli 2005

hestesko – det var det mest rutineprægede arbejde i smedjen, så her kunne han godt undværes.

Temperament havde smeden også – hvis svendene ikke var omhyggelig nok, kunne smede finde på at smide alt, hvad han havde i hænderne for at nå om og give svenden et par ordentlige lussinger.

Da Valdemar Schøler blev ældre, fandt han på at sætte produktionen af staldinventar i system. Det udviklede sig til en hel lille fabrik.

Sønnen Alfred Schøler blev efterhånden en ligeværdig hjælper i smedjen. Der var altid to lærlinge, den ene havde Valdemar, den anden Alfred.

For børnene i byen var smedjen absolut en af de mest spændende steder at opholde sig. Her skete der altid noget, og her var der masser af mennesker og gode historier.

Smeden havde også sine faste hjælpere, når der var travlt. Hans Jensen hente fra ejendommen skråt overfor hjalp tit med, det samme gjorde Ingeman Solberg (håndboldspilleren Rikke Solberg er hans brors datter).

Smed Schøler havde syv børn, og med svende og lærlinge på kost også, blev det til en stor husholdning. Derfor havde han også pige i huset.

Der var fire smede i Thorsager: den største smedje var absolut Schølers, men så var der Frants Smeden hente i centralen (Lille Randers), Evald Smeden omme ved Dammen (Kirkevej), og endelig smed Nielsen lige over for mejeriet omme i Byenden (Thorsgade) – smed Nielsen døde i 1950'erne, ret ung, men sønnen Harald tog over efter ham.

Alfred Schøler overtog smedjen efter faderen i 1947. Han havde før da været mejerist i Stilling og derefter smed i Kolt. Han moderniserede det hele en del. I 1960 flyttede han virksomheden til en ejendom ved Dalgårdsvej, hvor han specialiserede sig og fik travlt med at producere staldinventar. Den gamle smedje på Nørregade blev solgt til Just, der også havde smedje nogle år, så begyndte han med systue i førstesalen, og det greb om sig, og rigtig mange kvinder fra Thorsager tjente en god skilling her. Det var vel omkring 1970, det var på sit højeste.

Omtrent fra dette tidspunkt kørte Hans Christensen systuen videre, syede bukser m.m., solgte en gros. Han blev ved til omkring 1980, hvor han flyttede det hele til Auning, og derefter stod hele komplekset tomt nogle år, før det blev købt og indrettet til 3-4 lejligheder, som det er i dag.

Alfred Schøler byggede midt i 1960'erne Thorsagers første tankstationen, Uno-X, ude på Ryomvej – han havde åbenbart forstået de nye tider, hvor der var mere fremtid i at beskæftige sig med biler end med landbrugsmaskiner (det samme havde broderen Øjvind allerede i 1933, hvor han startede sit autoværksted på Thorsgade 54). Til tankstationen blev også knyttet et fyringsoliedepot.

Alfred Schøler var også maskinsynsmand og brandfoged, samt bestyrelsesmedlem / formand for Thorsager Vandværk. I sin sparsomme fritid var han en passioneret biavler. Som ældre var han aktiv ved ambolten sammen med andre gamle smede i Gl Estrup Smedelaug.

Alfred Schøler var gift med Anna, der døde engang midt i 1980'erne. De fik to døtre og to sønner. Schøler selv døde 89 år gammel i februar 2008<sup>2</sup>. Han havde i sine sidste år en trofast veninde i Kirsten.

Efter Alfred Schøler blev tanken på Ryomvej forpagtet af Aksel Christensen, og i mange år havde Alfred Schølers søn Erling Schøler forpagtningen. Efter ham har der været skiftende forpagtere.

Under Søren Meldgaards forpagtning udviklede tanken på Ryomvej sig til en mindre nærbutik, så Brugsen og tanken måtte deles om kunderne om aftenen og i weekenden. Tank og nærbutik lukkede omkring 2005. Søren Meldgaard har senere etableret handel med dyrefoder i den gamle tømmerhandel i erhvervsområdet på Nørregade. Han har også etableret erhvervsarealer i Stabrand over for lufthavnen.

Søren Meldgaard og hustru købte en ejendom ude på Skovvej af Poula og Søren Rasmussen, der flyttede op på Kløvervangen. Ejendommen er nu moderniseret.

#### **NØRREGADE 4**

kom til, da stuehuset til systuen brændte.

#### **NØRREGADE 6**

blev bygget af den gamle smed Valdemar Schøler som aftægtshus. Som nævnt var smeden noget af en tusindkunstner – og bygge hus, det kunne han også. Han skal efter sigende selv have stablet hver en sten.

---

<sup>2</sup> Nekrolog i Århus Stiftstidende 24. febr. 2008, hvorfra en del af ovenstående oplysninger er hentet.

I mange år boede Lene Kruse og Hugo Nørgaard i huset – begge musikere, Lene også sanger. Lene bor stadigvæk i huset. Hugo er kendt som leder af brass-bandet ”Unoderne”.

### **NØRREGADE 22**

er opført 1965 og omtales i salgsannonce juni 2005 som "murerens egen villa". Grund 1250 m<sup>2</sup>, boligareal 129 m<sup>2</sup> + tilsvarende i kælderen, pris 1,5 mill. kr.

### **NØRREGADE 24**

er opført 1964 og ombygget/renoveret 1997. I salgsannonce august 2005 omtales den som "rødstensvilla med ½ kælder og med garage/værksted", boligareal 98 m<sup>2</sup> + kælder 48 m<sup>2</sup> "med boligpræg". Pris 1,2 mill. kr.

### **KJÆRVEJ 3**

her bor Frank, søn af træskomanden i Taastrup, i nr. 3A, oprindelig møbelsnedker, men nu maler på Knebel Drilling i Ryomgaard.

### **KJÆRVEJ 4**

er efter dødsfald 2008 til salg, 56 ha, planteavlsejendom. Ejedes 1886 af gdr T. F. Valther, i 1908 af gdr. Søren Peter Sørensen – begge frasolgte forskellige smålodder: træskomand Andreas Rasmussen køber 10 o i 1886, Niels Rasmussens enke Maren Rasmussen køber 10 p i 1891, en englod er fra 1879 udlejet til murer M. Eriksen for 50 år, handelsmand Otto Blæhr køber 10 u i 1908, smed Vilhelm Krohn Larsen køber en lod i 1909.